

Troben per primer cop a Catalunya un fong exòtic que ataca els freixes i que no té cura

L'han descobert a Setcases i els experts preveuen que es vagi escampant perquè es propaga per l'aire

Un fong exòtic que ataca els freixes de fulla gran i que no té cura ha aparegut a Setcases. És el primer cop que es detecta a Catalunya i els experts ja avisen que "ha vingut per quedar-se". És un patògen d'origen asiàtic que es transmet per l'aire i causa una "mort regressiva", segons Jonàs Oliva, investigador del Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya. El seu impacte serà sobretot paisatgístic i cultural perquè "és un arbre important a la zona pirinenca". Se'l troba sobretot en vorals de carreteres i en boscos. "Cal fer seguiment per veure si el seu impacte serà sever o no perquè pot comprometre el futur d'aquesta espècie", afirma. La recerca d'exemplars resistents a Catalunya és la principal esperança de futur. El seu nom científic és 'Hymenoscyphus fraxineus' i el primer cop que es va detectar a Europa va ser el 1992. Des de llavors, s'ha anat estenent. A la península ibèrica, el 2021 hi ha constància en punts com Astúries i després a Navarra, on s'estan fent seguiments. La principal hipòtesi és que el fong hagi entrat a Catalunya des del vessant nord del Pirineu francès, on ja se sabia de la seva presència. La seva propagació és a través de l'aire amb espores. Un cop ha infectat el freixe, el fong entra per la fulla i després segueix per les branques mentre van agafant un color marró fosc. "Amb el temps, l'arbre s'asseca des de la capçada fins al tronc i acaba causant la mort de l'arbre", detalla l'investigador Jonàs Oliva, que també és professor de la Universitat de Lleida. La seva presència suposa una amenaça per als freixes del país, concentrat sobretot en les valls del Ripollès, Berguedà, Vall d'Aran o al Pallars. És un arbre que acostumava a plantar-se a les vores dels terrenys de pastures perquè les fulles són "molt nutritives" per al bestiar. A Setcases, per exemple, està present en boscos i també a tocar de la carretera. La previsió és que hi hagi un "pic" de contagi i que els mateixos arbres morts propaguin el fong "a quilòmetres de distància". Segons Oliva, la tala dels arbres tampoc és cap solució. El freixe no és una espècie habitual per a l'aprofitament de fusta i, per tant, els experts preveuen que el seu impacte serà sobretot paisatgístic perquè els arbres s'aniran morint de forma progressiva. "Els freixes es planten pel seu valor ambiental, paisatgístic, cultural i ornamental", assenyala Jorge Heras, el cap de la secció de Sanitat Forestal i Adaptació del medi del Departament d'Agricultura de la Generalitat. En aquest sentit, admet que "no es pot assegurar què passarà" però tenen clar que "el paisatge canviarà molt". El freixe, a més, té un paper important en la biodiversitat al medi natural, i ja estava "tocat" pel canvi climàtic i les sequeres. La troballa de varietats de freixes resistents al fong és la principal esperança. L'empresa pública Forestal Catalana treballa en aquesta línia a la vegada que també s'està fent un seguiment del fong. Més que importar varietats resistents d'altres punts, el més important serà trobar les que ja hi ha a Catalunya i que poden presentar resistència al fong. "L'únic que es pot fer és adaptar la gestió dels boscos a aquesta malaltia perquè ha vingut per quedar-se i haurem d'aprendre a conviure amb ella", ha sentenciat Heras.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/comarques/2026/10/02/troben-per-primer-cop-catalunya-134910828.html>